

Οι ονειρικές φωτογραφίες του Π. Φατσέα

Από σήμερα στο Μουσείο Μπενάκη η έκθεση «Πρόσωπα των Κυθήρων, 1920-1938»

Της **ΝΕΛΛΗΣ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ**

«Φωτογραφείον», «Καθρεπτοποιείον», «Κορνιζοποιείον»: οι τρεις ταμπέλες που δέσποζαν στους τοίχους του φωτογραφείου του Παναγιώτη Φατσέα, του πρώτου επαγγελματία φωτογράφου των Κυθήρων, που δούλεψε και δημιούργησε στις δεκαετίες του '20 και του '30. Από σήμερα, το Μουσείο Μπενάκη φιλοξε-

νεί τις φωτογραφίες του, αγνώστου έως τώρα στο κοινό, Π. Φατσέα, στην έκθεση «Πρόσωπα των Κυθήρων, 1920-1938». Ο επιμελητής της έκθεσης, φωτογράφος και συγγραφέας Γιάννης Σταθάτος, λέει ότι «η έκθεση σπεύ-

δει να αποτυπώσει το ύφος και το πνεύμα μιας εποχής και ενός τόπου, αλλά και το ύφος και το πνεύμα ενός μεροκαματιάρη που αποδείχθηκε πάνω από όλα καλλιτέχνης». Αυτό που σίγουρα επιτυγχάνει όμως είναι να αναδείξει το όνομα του Φατσέα ως ένα από τα σημαντικά της ελληνικής φωτογραφίας.

Παναγιώτης Φατσέα: ένας μεροκαματιάρης που αποδείχθηκε πάνω από όλα καλλιτέχνης.

Πριν από έξι χρόνια, τα γυάλινα αρνητικά των φωτογραφιών που κρέμονται τώρα στον πρώτο όροφο του κτιρίου στην οδό Πειραιώς, συγκατοικούσαν με σκόνη, σοβάδες, νερό και λάσπη, στο κλειστό για πάνω από είκοσι χρόνια φωτογραφείο στα Κύθηρα. Ο Γ. Σταθάτος αναζητούσε από καιρό τα πορτρέτα που είχε τραβήξει ο Τσιριγώτης φωτογράφος στις αρχές του προ-

ηγούμενου αιώνα. Ο 80χρονος πια υιός του, ο Μανώλης Φατσέα, που κληρονόμησε τη δουλειά του πατέρα του, δεν πίστευε πως τα αρνητικά θα είχαν επιβιώσει από τον εγκλωβισμό τους. Είχε κά-νει λάθος όμως,

και όταν άνοιξε το παλιό φωτογραφείο, βρήκε 2.200 περίπου γυάλινες πλάκες, τραβηγμένες από το 1920 μέχρι το 1938.

Από τότε άρχισε μια διαδικασία συντήρησης αλλά και απόπειρας εκτυπώσεων από τα λαβωμένα αρνητικά. Για τις επιτυχείς απόπειρες, οι οποίες τρέφουν και την

τρέχουσα έκθεση, το αποτέλεσμα αποτελεί κάτι το αισθητικά πρωτόγνωρο: τα σημάδια από τις φθορές που υπέστησαν οι γυάλινες πλάκες δανείζουν στις νέες εκτυπώσεις μια ονειρική ποιότητα. Οι ανθρώπινες μορφές που ποζάρουν στο φακό του Φατσέα μοιράζονται το πλαίσιο τους με τις κηλίδες και τους λεκέδες του χρόνου, θυμίζοντας στοιχεία αφηρημένης τέχνης.

Η αληθινή ευχάριστη έκπληξη, όμως, είναι η αμεσότητα και η φυσικότητα των πορτρέτων και των φωτογραφιών που απαθανάτισαν κάποτε το γάμο, την κηδεία και την εκδρομή στην εξοχή (οι περισσότερες φωτογραφίες στέλνονταν σε συγγενείς μετανάστες στην Αμερική και την Αυστραλία). Κάποιοι μοιάζουν έτοιμοι να σκάσουν στα γέλια. Άλλοι σε κοιτούν παιχνιδιάρικα. Όλοι σε κοιτούν στα μάτια... Σε μια φωτογραφία, ο σχολάρχης σπνέται με την κόρη του. Λίγα βήματα παραπέρα, η κηδεία του.

Η έκθεση καταφέρνει να σε βυθίσει στον κόσμο μιας χαμένης κοινότητας, ενός χαμένου καλλιτέχνη. Και νιώθεις ότι έχεις ανακαλύψει κάτι καινούργιο...

Το 1928, ο Τσιριγώτης φωτογράφος Παναγιώτης Φατσέασ απαθανατίζει με τον φωτογραφικό φακό του τον Δημήτρη Βενέρη και την Ολυμπία Φατσέα.